

potřebám, což vede k tomu, že žáci neuspějí. Proto je selhání školy rovněž záležitostí rovnosti (Faubert, 2012; Field, Kuczera a Pont, 2007). Školské soustavy by se měly přeorientovat na podporu rovnosti, protože očividně napravuje neúspěchy žáků (Faubert, 2012; Field, Kuczera a Pont, 2007; Heckman, 2011).

Rámeček 1.1. Selhání školy: definice

Z hlediska systému dochází k selhání školy, pokud není vzdělávací soustava schopna poskytovat spravedlivé a inkluzivní služby, které by vedly k obohacování vzdělávání žáků. Na **úrovni školy** lze selhání školy definovat jako neschopnost školy poskytovat spravedlivé a inkluzivní vzdělávání a přiměřené prostředí pro vzdělávání žáků tak, aby byli schopni dosahovat výsledků odpovídajících vynaloženému úsilí a schopnostem. Z hlediska **jedince** lze selhání školy definovat, jako neúspěch žáka získat minimální úroveň znalostí a dovedností, což může v extrémním případě vést k tomu, že žák předčasně opustí školu.

Zdroj: Field, S., Kuczera, M. a Pont, B. (2007), *No More Failures: Ten Steps to Equity in Education*, Education and Training Policy, OECD, Paříž.

Zvyšující se odpovědnost, která je přisuzována vzdělávacím systémům, je v souladu s důležitou rolí, kterou může vzdělávání sehrát při rozbíjení vazby mezi sociálně-ekonomickým zázemím a životními vyhlídkami. Nicméně slabší výkon ve škole a předčasné opuštění školy může být způsobeno faktory, na něž mají školy a vzdělávací soustavy jen malý či dokonce žádný vliv, například chudoba, v níž dítě žije, nebo jeho bydliště. Například vyšší výskyt znevýhodněných žáků v některých školách je často výsledkem segregace z hlediska místa pobytu, a ačkoliv by koncepce programů výběru škol měla brát rovnost v úvahu, politiky měst mají rovněž významný dopad. A proto úspěch při zlepšování rovnosti ve vzdělávání závisí i na dalších politikách (např. politiky v oblasti zdravotnictví, bydlení, sociálních programů, soudního systému, společenského rozvoje), což ještě více upevňuje význam podpory vztahů mezi uvedenými oblastmi. I když vzdělávací soustava je odpovědná za to, že poskytne žákům příležitosti k dosažení úspěchů ve vzdělávání, je důležité, aby vzdělávání bylo propojeno i s dalšími politikami zajišťujícími úspěch žáků.

Všechny země OECD stojí před problémem neúspěchu ve vzdělávání, jeho nejviditelnějším projevem je předčasné opuštění školy, což znamená, že žáci nedokončí vyšší střední vzdělání, ať už proto, že nedokončí daný stupeň nebo neobdrží příslušný doklad (Lyche, 2010).⁵ Podíl dospělých ve věku mezi 25-34 lety, kteří nedokončili vyšší střední vzdělání, dosahuje téměř 20 % z mladých lidí v zemích OECD, což názorně ukazuje obr. 1.4, i když podíl se zásadně liší, a to od 3 % v Koreji po 62 % v Turecku.